

De werking van de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule: een multiple baseline single-case studie naar de werking van de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule bij cliënten met een persoonlijkheidsstoornis, geïndiceerd voor poliklinische schematherapie.

Gepubliceerd: 12-02-2019 Laatste bijgewerkt: 10-01-2025

Het beloop onderzoeken van de zelfwaardering en het welbevinden voor, tijdens en na deelname aan de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule bij cliënten met een persoonlijkheidsstoornis die in behandelfase 1 zitten van poliklinische schematherapie....

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Beëindigd
Type aandoening	Persoonlijkheds- en gedragsstoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON46299

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

De werking van de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule

Aandoening

- Persoonlijkheds- en gedragsstoornissen

Synoniemen aandoening

lage zelfwaardering, persoonlijkheidsstoornissen

Betreft onderzoek met
Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Twente

Overige ondersteuning: Mediant GGZ; in het kader van opleiding tot Klinisch Psycholoog.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Dramatherapie, Persoonlijkheidsstoornissen, Zelfbeeld

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Belangrijkste onderzoeksparameter is het beloop van de zelfwaardering, gemeten middels de Nederlandse versie van de Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) voor, tijdens en na deelname aan de interventie.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire onderzoeksparameter is onderzoeksparameter is het beloop van het welbevinden, gemeten middels de Nederlandse versie van de Mental Health Continuum- Short Form (MHC-SF) voor, tijdens en na deelname aan de interventie.

Daarnaast zal worden onderzocht welke aspecten van de module de cliënten in hun beleving hebben geholpen of in de weg gestaan om te veranderen. Dit wordt gemeten met het Change interview na deelname aan de DZM.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Evidence-based in de GGZ behandelen wordt steeds belangrijker. Voor de vaktherapieën, waaronder dramatherapie geldt dat er relatief weinig evidentie

is voor hun werkzaamheid. In 2015 riep de toenmalige minister van volksgezondheid, Welzijn en Sport de vaktherapeutische beroepsorganisaties op om te komen met een wetenschappelijke onderbouwing van hun therapieën. Het onderhavige onderzoek is gericht op de werking en het beloop van dramatherapie, specifiek een welomschreven module daarbinnen: de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule (DZM). De module is in eerder onderzoek effectief gebleken in een klinische setting bij cliënten met een angststoornis, en zal in deze studie onderzocht worden bij cliënten met een persoonlijkheidsstoornis als hoofddiagnose in een poliklinische setting. De module richt zich vooral op het verbeteren van zelfwaardering. Lage zelfwaardering is een transdiagnostische factor en lijkt samen te hangen met tal van psychische klachten en is tevens onderdeel van diverse persoonlijkheidsstoornissen. Er zijn diverse methoden voor verbetering van de zelfwaardering. Wat deze module speciaal maakt, en relevant voor de onderhavige doelgroep, is het gebruik van dramatherapeutische technieken. Deze sluiten vermoedelijk aan bij de zogenaamde *hot cognitions* (voelen dat, als tegengesteld aan *cold cognitions* *weten dat*). Juist de *hot cognitions* lijken een belangrijke rol te spelen bij cliënten met een persoonlijkheidsstoornis.

Doel van het onderzoek

Het beloop onderzoeken van de zelfwaardering en het welbevinden voor, tijdens en na deelname aan de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule bij cliënten met een persoonlijkheidsstoornis die in behandelfase 1 zitten van poliklinische schematherapie.

Daarnaast zal worden onderzocht welke aspecten van de module de cliënten in hun beleving hebben geholpen of in de weg gestaan om te veranderen.

Onderzoeksopzet

Er wordt gebruik gemaakt van een multiple baseline single-case experimental design (SCED) waarbij tien proefpersonen worden gevolgd middels wekelijkse metingen terwijl ze in behandelfase 1 zitten, dat wil zeggen de fase waarin zij worden voorbereid op de schematherapie (die in behandelfase 2 plaatsvindt). Cliënten worden gevolgd terwijl zij eerst psycho-educatie over schematherapie volgen in 4 wekelijkse groepssessies (deze periode vormt samen met eventuele wachttijd de baseline), en vervolgens deelnemen aan de DZM. Zowel de psycho-educatie als de DZM worden gegeven in een gesloten groep. Daardoor is er doorgaans sprake van enige wachttijd tussen de start van de metingen en de deelname aan de psycho-educatie, en tussen de psycho-educatie en de DZM. Tijdens die wachttijd lopen de metingen door. Omdat de wachttijden per proefpersoon zullen variëren, is er sprake van een multiple baseline single-case design.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De te onderzoeken interventie is de Dramatherapeutische Zelfbeeldmodule: een module waarbij in 6 wekelijkse sessies van 75 minuten in een groep van 6 deelnemers gewerkt wordt aan verbetering van de zelfwaardering. Dit gebeurt aan de hand van cognitief-gedragstherapeutische en dramatherapeutische interventies en huiswerkopdrachten. De sessies worden geleid door een ervaren dramatherapeute die geschoold is in deze module.

Inschatting van belasting en risico

De deelnemers vullen wekelijks vragenlijsten in gedurende minimaal 13 en maximaal 25 weken, die een totale tijdsinvestering van ongeveer 3 * uur per persoon vragen. Bij de deelnemers wordt tevens het change interview afgenomen. Dit vraagt ongeveer een uur per deelnemer.

Zij nemen deel aan een module van 6x 75 minuten, waarbij tussendoor gevraagd wordt huiswerkopdrachten te maken. Tijdsbelasting van sessies en huiswerk samen is 10,5 a 11,5 uur. Totale tijdsbelasting is dus 15-16 uur, verdeeld over ongeveer 4 tot 5 maanden.

Het staat cliënten vrij al dan niet deel te nemen aan het onderzoek en zij mogen stoppen met deelname aan het onderzoek stappen zonder opgave van redenen en zonder consequenties voor hun verdere behandeling.

De vragenlijsten worden online afgenomen door de onderzoeker. De interviews wordt afgenomen door de onderzoeker, en deels door masterstudenten psychologie die stage lopen bij De Boerhaven. Zij worden getraind in het op veilige en respectvolle wijze afnemen van het change interview.

Er zijn geen negatieve effecten bekend van de te onderzoeken interventie. De verwachting is dat deelnemers zullen profiteren van de interventie, in de zin dat hun zelfwaardering zal toenemen, en dat dit bijdraagt aan toename van welbevinden.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Twente

Drienerlolaan 5
Enschede 7522 NB
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Twente

Drienerlolaan 5
Enschede 7522 NB

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- een lage zelfwaardering hebben (score op Rosenberg Self-esteem scale van * 27)
- een persoonlijkheidsstoornis als hoofddiagnose hebben
- bereidheid en capaciteit om een groepsbehandeling te volgen
- geïndiceerd zijn voor poliklinische schematherapie
- in behandelfase 1 zijn van deze therapie. Dit is de fase voorafgaand aan de schematherapie, die in fase 2 plaatsvindt.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Exclusiecriteria, onderzocht tijdens intake en vastgesteld in intakestaf:

- actuele suicidaliteit
- verstandelijke beperking
- ernstige agressie
- ernstig(e) misbruik of afhankelijkheid van middelen
- cluster A-persoonlijkheidsstoornis of antisociale persoonlijkheidsstoornis.

Onderzoekopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Beëindigd

(Verwachte) startdatum: 11-04-2019

Aantal proefpersonen: 18

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 12-02-2019

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: MEC-U: Medical Research Ethics Committees United (Nieuwegein)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 22201

Bron: NTR

Titel:

In overige registers

Register

Ander register
CCMO

ID

Nederlands Trial Register 7298
NL66011.044.18

Resultaten

Einddatum onderzoek: 30-03-2020

Datum resultaten gemeld: 24-03-2021

Datum eerste publicatie onderzoek

24-03-2021